

sistema Zedinjenih držav — Atchison, Topeka et Santa Fe, El Pasa na meji Texasa in Mehike, Galveston na meji Mehikanskega zaliva na jugu, Chicago in Sant Louis na vzhod, Omaha, Denver in Sault-Lac Cityu na severu — vsa ta trgovska in obrtna središča so izhodne točke te mnogomiljske sisteme zedinjajoč se v mestu Albuquerque, v ozemlju Nove Mehike, odkoder se prav za prav začena prekokontinentalna proga te sisteme, ki preseza ozemlje Novo Mehiko in Arizono in se končava v državi Kaliforniji z nekolikimi panogami, držečimi od mesta Los Angelesa k raznim južnim pristaniščem, semtertja jako neznatnim, kajti južna Kalifornija je dosedaj še dežela popolnoma nova, ki se je še le poslednje desetletje jela naseljevati.

Od mesta Albuquerque do izhodnih točk je bila ta proga dodelana pred desetimi leti, pod imenom tihomorske železnice (Atlantic et Pacific R. R.), in se je nedavno združila z A. T. et C. sistemo, kajti brez zveze na vzhod ni mogla samostojno izhajati. Poldrugi tisoč milj drže po pravih puščavah Nove Mehike, Arizone in Vzhodni Kalifornije, in če tudi ni na potu gorskih hrbtov in snežnih zametov, s katerimi se bore severne proge, vendar njena vršba ni ceneja, kajti ohranjenje pota po popolnih puščavah, ki na cele stotine milj nimajo nobenega prebivalstva in zlasti preskrbljenje vlakov z vodo stane mnogo denarja. Velika ameriška puščava, ki obsega osrednjo višavo vseh Zedinjenih držav se vzdiguje po pet do šest tisoč čevljev nad morjem, je valovita planjava, katero presekavajo na vse strani gorski hrbti, rastlinstvo na njej je jako neznatno, ima jako malo zelo drug od drugega oddaljenih potokov, kateri se pogostoma zgubljajo v pesku in se po letu popolnoma posuše. Zemlja je na videz jako nevabljava, rudečkast ali pa rumenkast pesek, ali je jako rodovitna, ako je mogoče pravilno namakanje, in je zatorej namakanje vseh mogočih vrst glavna skrb ne le mnogih prebivalcev, temveč tudi železniških in rudniških družeb, vlad posamičnih držav in teritorij, pa tudi zvezne vlade. Že nekaj let je, kar je izdal kongres poseben zakon o „puščavah“ (arid lands), zakon, po katerem vsaka družba ali zasebne osebe dobe v popolno last, brez vsakega plačila vso pusto zemljo, katero umetnim potom toliko zboljšajo, da je za obdelovanje.

Na stotine milijonov akrov zemlje ima vlada v veliki ameriški puščavi in vsa ta zemlja spada pod ta zakon. Tukaj naj omenim, da imajo tudi tak zakon za osuševanje barij v mnogih južnih državah. Društvo Disstona v Floridi si je pridobilo dva milijona akrov zemlje, zasadilo si je s sladornim trstom in sedaj ima jedno največjih sladornih tovarn v Zedinjenih državah. Tak zakon velja tudi za severne brezgozdne planjave, kjer vsakdo dobi zemljo v last, če jo zasadi z lesom, a le s to omejitvijo, da nikdo ne more zasaditi več kakor 160 akrov, v tem, ko ni nobene meje v namakanji puščav in osuševanju barij, vsa zemlja postane lastnina tistega, ki jo namoči ali pa osuši.

Zemlja v puščavi brez namakanja ni prav nič

vredna; s pravilnim namakanjem pa dobi naravnost čudovito vrednost, pogosto do 500 dolarjev aker, zaradi tega se vsak neznatni potok okoristi do poslednje mogočnosti. V mnogih krajih kopljejo z velikimi stroški arzezijske vodnjake, napeljavajo v železnih ceveh od gorskih studencev vodo v doline po več milj daleč. Poslednji čas so angleški kapitalisti obračali posebno pozornost na Novo Mehiko in Arizono. Nekaj družeb je z ogromnimi glavnici zgradilo nekaj velikanskih zgradb, stoječih več milijonov, ki so napeljale reke v umetna stranišča, to je cela jezera, iz katerih potem ob suši pravilno namakajo zemlje. Od uveljavljenja omenjenega zakona se je 18 milijonov dolarjev na ta način odvzelo puščavi in spremenilo v obdelano zemljo.

Blesteči primer vspehov namakanja je mestece Eddy v jugovzhodnem delu Nove Mehike. Pred petimi leti je vsa pokrajina bila gola puščava; potujočemu Jankeemu s slabimi plučmi je ugajala pokrajina, ki je bila posebno koristna njegovemu zdravju, in sklenil je poskusiti zadržati mali gorski potok. Imel je denar in sodruge z denarja — poskus se je posrečil, podnebje pokazalo posebno ugodno za jetične; zgradila se je 160 milj dolga železnica, da se zveže to zakotje s civilizovanim svetom, in čez pet let so dobili cvetočo občino s 30.000 prebivalci, z razkošnimi sadnimi vrtovi in vinogradi, hitro narastajoče, in s tako sijajno bodočnostjo, da je znani železničar Jay Gould minolo zimo kupil železnico — in ta mož ne kupi, kar ne obeta velicega dobička.

Poučni in zabavni drobiž.

Ženska gimnazija v Levovu. „Nowa Reforma“ javlja, da je dobrotnica K. v Varšavi darovala svoto 30.000 rubljev za osnovo poljskega gimnazija za ženske, ki naj se odpre v Levovu. Vsled te znatne pomoči odpre se ta zavod menda že početkom prihodnjega šolskega leta.

Nemški in francoski učenjaki se zadnji čas vidno zbližujejo. Pariška akademija napisov in lepil znanosti je te dni imenovala berlinskega profesorja Mommsena svojim članom. Sploh se v Franciji opaža nemški vpliv v znanosti in umetnosti.

Novice.

— **Nadvojvoda Evgen**, načelnik nemškega viteškega reda, prisedši iz Celovca preko Ljubelja, Tržiča in Kranja dne 29. maja v Ljubljano, ogledal si je tu posestva komende nemškega viteškega reda in vsled potresa porušeno mesto, potem pa se je odpeljal v Metliko, kjer ima viteški red tudi svoja posestva.

— **Šestdesetletni rojstni dan** slavil je dne 29. maja narodni prvoboritelj tržaških Slovencev gosp. Ivan Nabergoj. Neumornega jubilarja naj Vsemogočni ohrani še mnogo let v prid tlačenim tržaškim Slovincem!

— **Pri občinskih volitvah ljubljanskih**, vršečih se te dni na podlagi kompromisa obeh slovenskih strank izvoljeni so bili v tretjem razredu: Ant. Klein, hišni posestnik in lastnik tiskarne, Jož. Kozak, mesar in hišni posestnik in Andr. Kalan, stolni vikar; v drugem razredu: dr. Danilo Majaron, odvetnik, Ivan Šubic, c. kr. ravnatelj obrtnih strokovnih šol, Andr. Se-